

Громадянська мережа

Медична сфера Івано-Франківської міської громади в умовах повномасштабної війни

Івано-Франківськ, вересень 2023

Зміст

3 Вступ

3 Загальний огляд медичної сфери
в Івано-Франківській громаді

5 Виплати за програмою медичних гарантій

8 Декларації з сімейними лікарями

10 Медичні висновки про народження дитини

Вступ

Для вивчення впливу повномасштабного вторгнення на окремі громади Громадянська мережа ОПОРА реалізує проєкт “Промоція соціальної згуртованості у громадах та посилення демократичних цінностей”. Дослідження відбувається в чотирьох міських громадах: Львівській, Рівненській, Івано-Франківській та Богуславській (Київська область). Ми прагнемо з'ясувати, які зміни сталися в різних сферах, як-от освіта, медицина, економіка, соціальна сфера, як на них вплинули внутрішнє переміщення населення та виїзд українців за кордон.

Першим етапом дослідження був аналіз освітньої сфери, а саме загальної середньої й дошкільної освіти. Нині ж у фокусі нашої уваги — медицина.

Загальний огляд медичної сфери в Івано-Франківській громаді

За даними Національної служби здоров'я України, на території Івано-Франківської міської громади функціонує 44 надавачі медичних послуг, з якими укладено 69 договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій. З них 19 надавачів послуг — комунальної форми власності і 25 приватної форми власності.

Графік 1. Кількість надавачів медичних послуг і укладених договорів з НСЗУ у Івано-Франківській громаді

Послуги екстреної медичної допомоги в громаді надає 1 установа — КНП “Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги Івано-Франківської обласної ради”. Вторинну медичну допомогу надають 30 установ, серед яких 5 — комунальної власності, а 25 — приватної. Спеціалізовані медичні послуги надають 18 установ комунальної власності і тільки 2 — приватної (ТОВ “Мед-Атлант” і ТОВ “Медекс Плюс”).

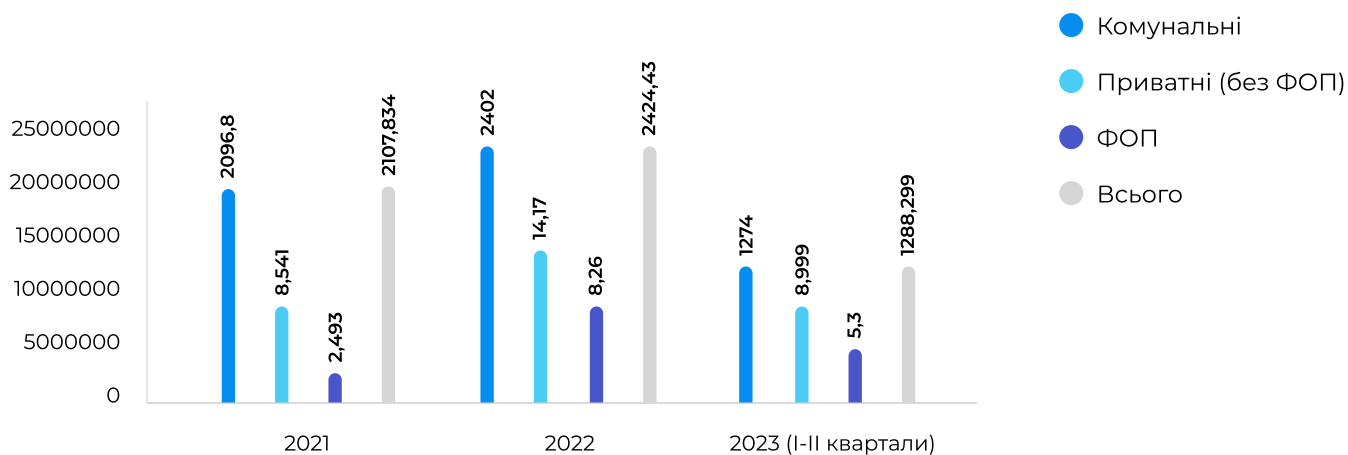
Графік 2. Кількість надавачів різних видів медичної допомоги в Івано-Франківській громаді

Додатково зазначимо, що екстрена медична допомога передбачає невідкладні організаційні, діагностичні й лікувальні заходи, спрямовані на порятунок і збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я. Натомість первинну медико-санітарну допомогу надають лікарі загальної практики — сімейні лікарі. Вторинна медична допомога необхідна в разі захворювання, яке потребує спеціальних методів діагностики та лікування.

Про пріоритети розвитку медичної галузі в громаді розповіла начальниця управління охорони здоров'я Івано-Франківської міської ради Алла Вацеба у травні 2023 року на форумі "Формування єдиного медичного простору Івано-Франківськ 2030":

- пацієнтоорієнтованість всіх медичних послуг, наступність надання допомоги — від сімейного лікаря до профільних спеціалістів;
- доступність усіх медичних послуг вразливим категоріям населення громади;
- підвищення ефективності профілактики хвороб;
- розвиток реабілітаційних послуг, створення в місті реабілітаційного центру та створення центрів психологічної підтримки;
- розвиток паліативної допомоги;
- розвиток служби психічного здоров'я;
- посилення кадрового потенціалу медицини міста;
- оновлення матеріально-технічного забезпечення;
- зручний та безпечний медичний простір;
- покращення комунікаційних зв'язків "медик — пацієнт", "медик — медик";
- формування культури здорового способу життя;
- розвиток партнерського співробітництва та участь у грантових проєктах — співпраця з донорами/меценатами.

Виплати за програмою медичних гарантій

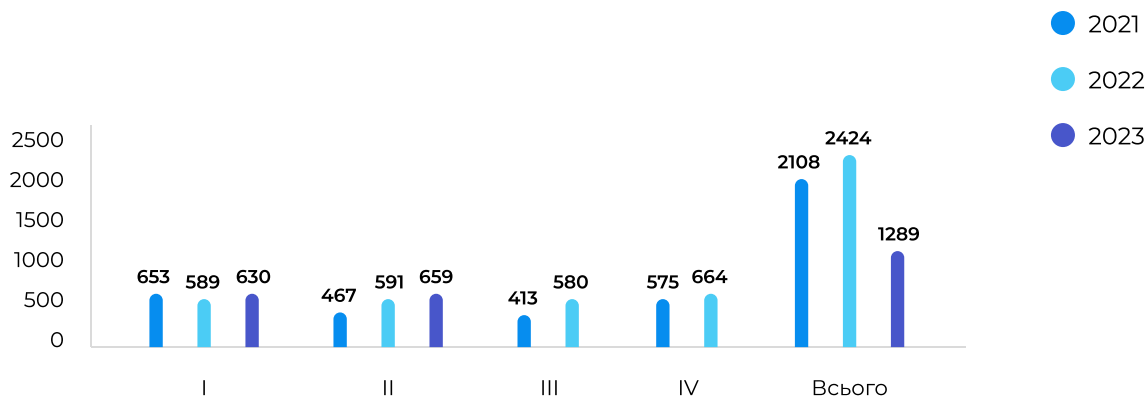
Графік 3. Оплати надавачам медичної допомоги за програмою медичних гарантій у 2021–2023 рр. (млн грн)

Фактично 99% фінансування за Програмою медичних гарантій¹ припадає на медичні заклади комунального типу власності. Так, у 2021 році вони отримали 2096,8 млн грн, а приватні — 11 млн грн. У 2022 році медичні заклади Івано-Франківська отримали на 316 млн грн більше, при цьому на комунальні заклади припадало 2402 млн грн, а на приватні — 22,4 млн грн. Станом на I і II квартали 2023 року медичні заклади громади отримали оплати на 1289 млн грн, що на 109 млн грн більше, ніж за аналогічний період 2022 року, з них 1274 млн грн припадає на комунальні заклади.

Всього з 2021 до II кварталу 2023 року заклади, розташовані в Івано-Франківській громаді отримали за програмою медичних гарантій 5,8 млрд грн, тобто щорічно ця сума становила понад 2 млрд грн (до 1,9% від загального рівня фінансування по Україні). Нагадаємо, що, за даними Національної служби здоров'я України, загальнодержавне фінансування за програмою медичних гарантій у 2021 році становило 123 млрд грн, у 2022 — 145 млрд грн, а станом на I-II квартал 2023 року — 65,9 млрд грн.

	Всього по Україні	Частка оплат, яка припадає на Івано-Франківську громаду
2021	123 млрд	1,70%
2022	145 млрд	1,67%
2023	65,9 млрд	1,95%

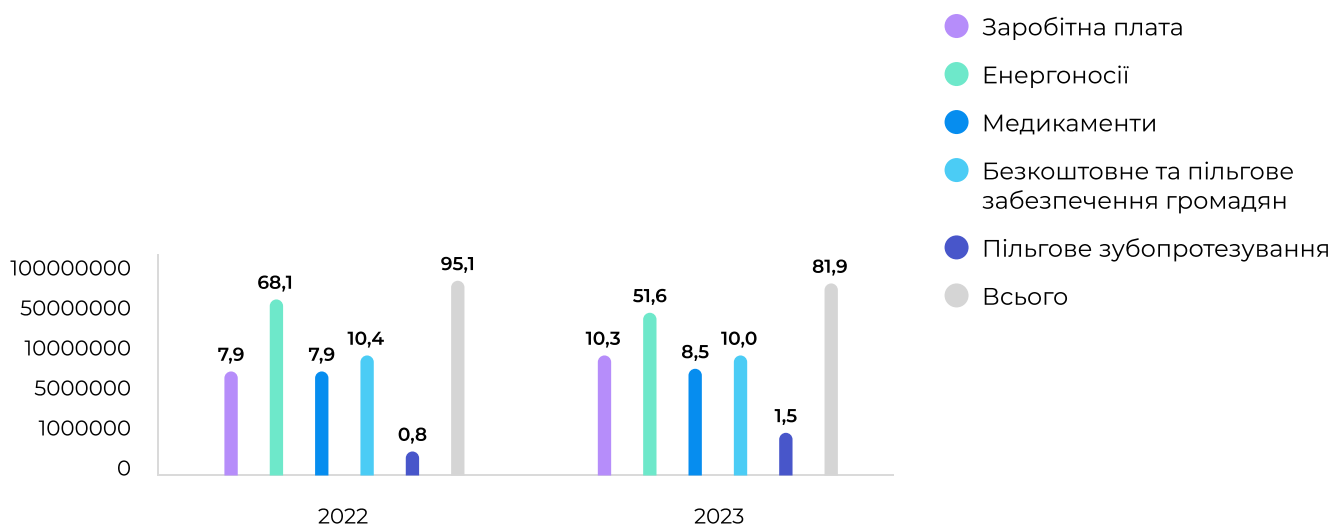
¹Відповідно до Закону України “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення”, програма медичних гарантій визначає перелік та обсяг медичних послуг (включно з медичними виробами) та лікарських засобів, повну оплату надання яких пацієнтам держава гарантує за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з тарифом, для профілактики, діагностики, лікування та реабілітації у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами.

Графік 4. Поквартальний розподіл оплат надавачам медичної допомоги за програмою медичних гарантій у 2021-2023 рр. (млн грн)

Цікаво також порівняти відсоткове зростання фінансового забезпечення медичних закладів порівняно з показниками річної інфляції в Україні. У 2022 році оплата надавачам медичних послуг в Івано-Франківській громаді зросла на 316 млн грн, що на 15% більше ніж у 2021 році, при цьому внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації, інфляція в Україні зросла до 26,6%. У I-II кварталі 2023 року прослідковується зростання на 109 млн грн, що на 10% більше, ніж за аналогічний період 2022 року, при цьому показники інфляції у 2023 році коливаються на рівні 12%.

Іншим джерелом фінансування медичних закладів є місцеві бюджети. Згідно з даними Фінансового управління Івано-Франківської міської ради, видатки в сфері охорони здоров'я у 2022 році становили 95,1 млн грн, а на 2023 рік передбачено 81,9 млн грн.

Графік 5. Видатки на охорону здоров'я з бюджету Івано-Франківської громади у 2022-2023 рр. (млн грн)

Найкрупнішим надавачем медичних послуг на території громади є КНП "Обласна клінічна лікарня" Івано-Франківської обласної ради, яка протягом 2021-2023 (I-II квартал) рр. отримала за програмою медичних гарантій 1,15 млрд грн. Серед закладів, підпорядкованих Івано-Франківській міській раді, лідером очікувано є КНП "Центральна міська клінічна лікарня", яка за аналогічний період отримала 715 млн грн. Ці два клінічні

заклади надають найбільший спектр послуг: в обласній лікарні доступна 21 група послуг, а в міській — 19. Варто зазначити, що лівова частка оплат — це “стаціонарні послуги загального профілю”.

Найбільші надавачі послуг у 2021-2023 (I-II квартал) рр. (млн грн)	
КНП “Обласна клінічна лікарня” Івано-Франківської обласної ради	1153,4
КНП “Обласний клінічний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Івано-Франківської обласної ради”	1046,6
КНП “Центральна міська клінічна лікарня” Івано-Франківської міської ради	715,4
Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради	388,9
КНП “Прикарпатський клінічний онкологічний центр” Івано-Франківської обласної ради	358,6
КНП “Івано-Франківський обласний перинатальний центр” Івано-Франківської обласної ради	261,4
КНП “Міська клінічна лікарня №1” Івано-Франківської міської ради	229
КНП “Міський клінічний перинатальний центр” Івано-Франківської міської ради	188

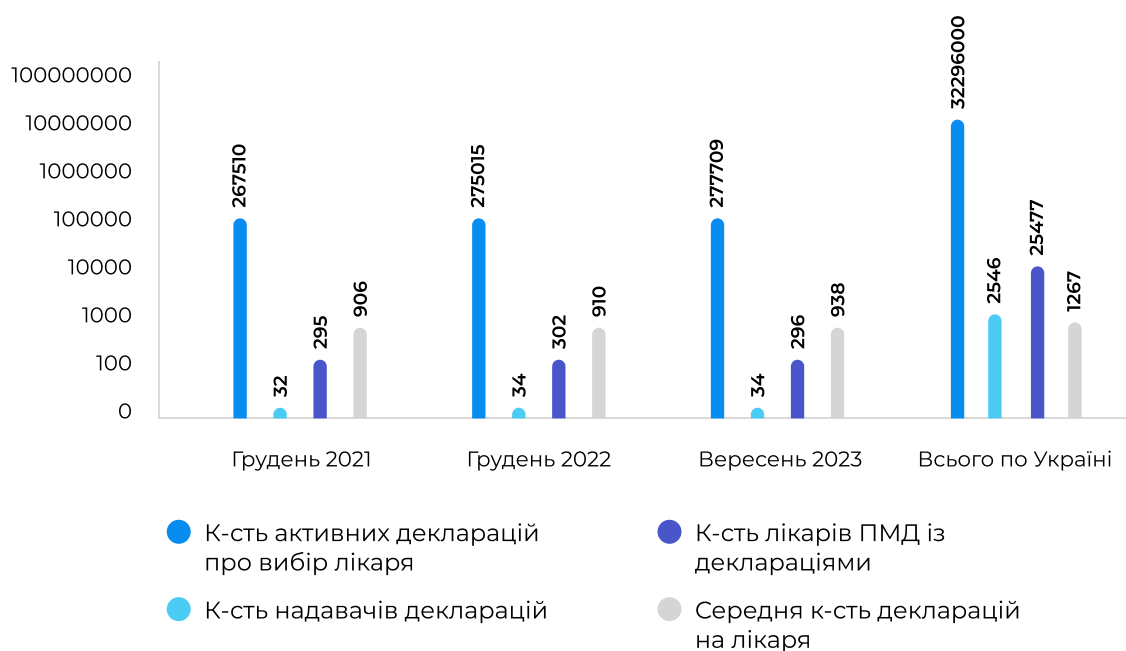
Серед найбільш фінансованих груп послуг спостерігається тенденція до різкого збільшення сум коштів на хірургічні операції дорослим і дітям у стаціонарних умовах. У 2022 році фінансування цієї групи послуг зросло на 40% порівняно з 2021 роком, а за I-II квартал 2023 року воно вже сягає 250 млн грн. Також відчутно зросло фінансування психіатричної допомоги дорослим і дітям в стаціонарних умовах. Так, у 2022 році на неї виділили на 33% більше коштів, ніж у 2021 році, а у 2023 — вже 68,5 млн грн. При цьому в 2023 році не виділяють кошти на послуги, пов’язані зі стаціонарною допомогою пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19.

	2021	2022	I-II кв. 2023	Всього
Хірургічні операції дорослим і дітям у стаціонарних умовах	283	472	250	1005
Екстрена медична допомога	389	395	196	980
Стаціонарна допомога дорослим і дітям без проведення хірургічних операцій	225	312	220	757
Стаціонарна допомога пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19	313	175	-	488
Екстрена медична допомога	163	207	106	476
Профілактика, діагностика, та лікування в амбулаторних умовах	85	107	105	297
Психіатрична допомога дорослим і дітям в стаціонарних умовах	76	114	68,5	258,5

Лікування пацієнтів методом гемодіалізу в амбулаторних умовах	70,4	70,6	32,6	173,6
Медична допомога при пологах	45	70,8	36,7	152,5
Медична допомога новонародженим при складних неонатальних випадках	36,2	70	44,8	151
Лікування та супровід пацієнтів з гематологічними та онкогематологічними захворюваннями в стаціонарних та амбулаторних умовах	39,3	70,9	33,6	143,8
Радіологічне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями в стаціонарних та амбулаторних умовах	48,8	53,8	26,6	129,2
Хіміотерапевтичне лікування та супровід пацієнтів з онкологічними захворюваннями в стаціонарних та амбулаторних умовах	49,3	48,8	28,6	126,7

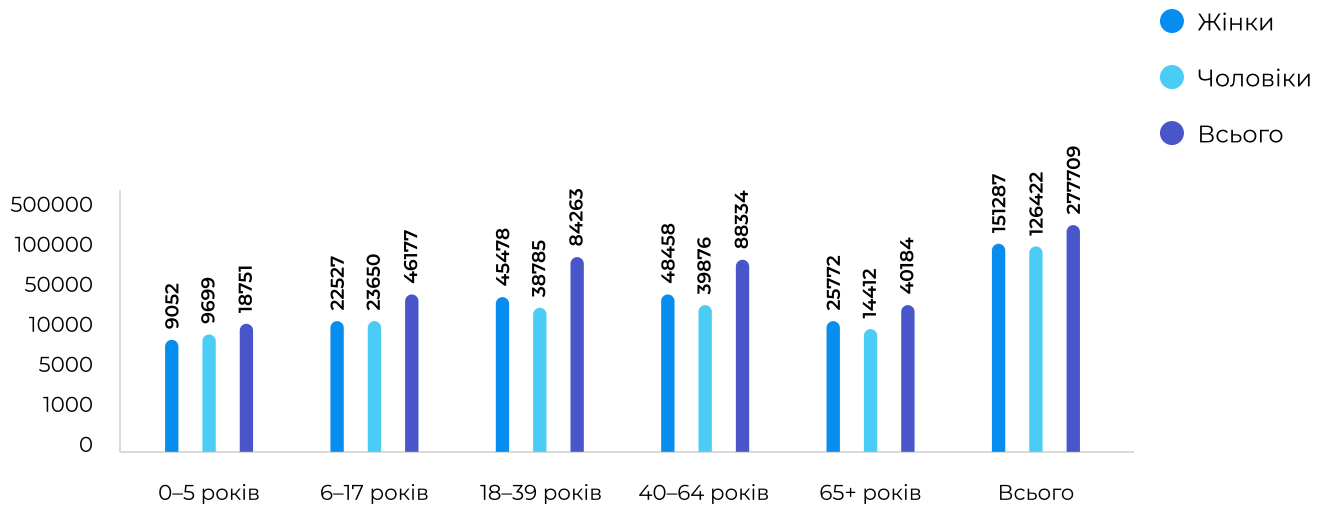
Таблиця. Групи послуг, які найбільше фінансуються у 2021-2023 (I-II квартал) рр. (млн грн)

Декларації з сімейними лікарями

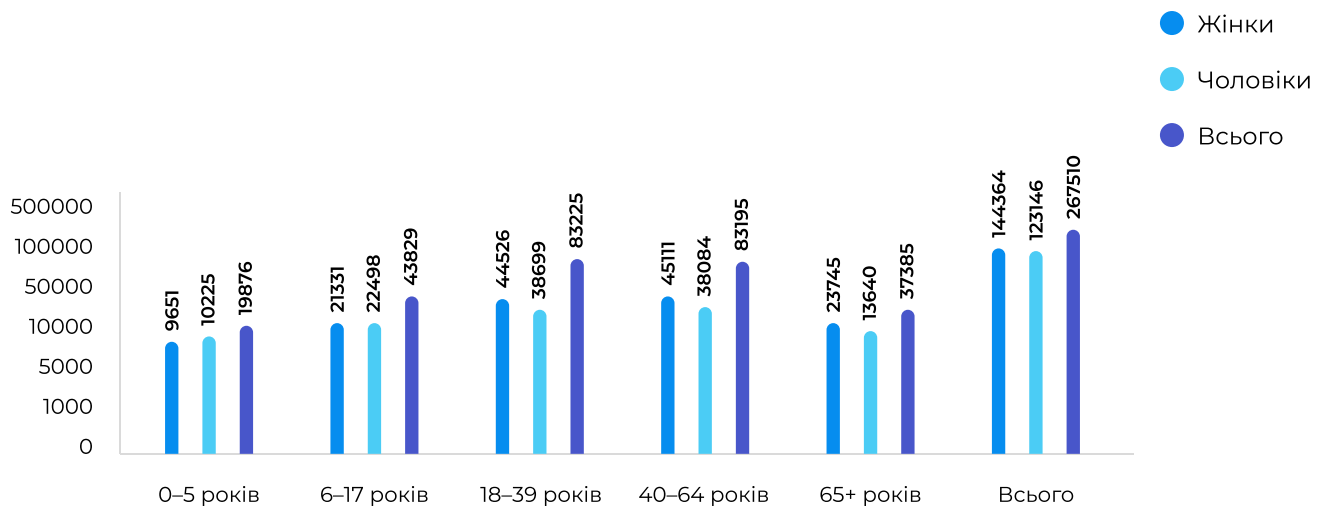
Графік 6. Кількість декларацій про вибір лікаря в Івано-Франківській міській громаді

Станом на початок вересня 2023 року в Івано-Франківській громаді укладено понад 277 тис. активних декларацій про вибір лікаря, що на 10 тис. більше, ніж в кінці 2021 року. При цьому кількість медичних закладів і лікарів залишається практично незмінною. І хоча помітне невелике зростання середньої кількості декларацій на одного лікаря — до 938, відповідний показник у громаді суттєво менший, ніж в цілому по Україні (1267 декларацій на лікаря). Це свідчить про те, що первинна ланка медицини справилася з міграцією населення з прифронтових територій в громаду і має певний запас міцності.

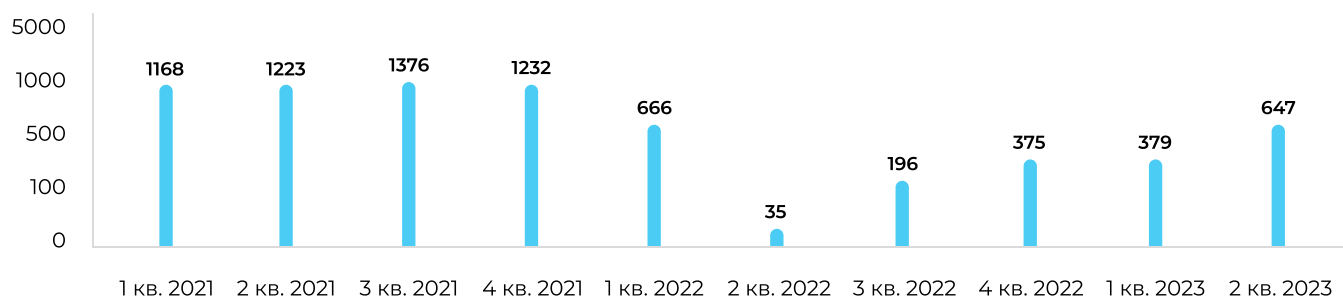
Графік 7. Розподіл за віком і гендером активних декларацій про вибір лікаря в Івано-Франківській міській громаді станом на 1 вересня 2023 р.

З наведених нижче даних помітне суттєве зменшення відсотка чоловіків у віковій групі 18–39 років. Так, якщо підписаних декларацій із чоловіками віком 0–5 і 6–17 років близько 51%, то у вікових групах 18–39 і 40–64 роки частка чоловіків зменшується до 45–46%. А у віковій категорії 65+ вона падає аж до 35% від загальної кількості декларацій. На перший погляд, суттєвий спад відсоткового співвідношення чоловіків до жінок після досягнення повноліття може бути пов'язане з мобілізацією, оголошеною після повномасштабного вторгнення Російської Федерації, але дані Національної служби здоров'я України за 1 грудня 2021 року свідчать, що таке гендерне співвідношення спостерігалось і до цього.

Графік 8. Розподіл за віком і гендером активних декларацій про вибір лікаря в Івано-Франківській міській громаді станом на 1 грудня 2021 р.

Медичні висновки про народження дитини

Графік 9. Динаміка змін кількості створених медичних висновків про народження дитини

Повномасштабне вторгнення негативно вплинуло на показники народжуваності. Так, у 2021 році на території Івано-Франківської міської громади реєстрували в середньому 1200 медичних висновків про народження дитини за квартал. Однак після 24 лютого 2022 року їх кількість суттєво зменшилася: у II кварталі 2022 року зареєстрували лише 35 МВН.

З динаміки змін кількості висновків про народження дитини можна помітити, що у березні 2022 року було складено тільки один такий висновок, у квітні 2022 — жодного, а у травні 2022 — 34. Такасама майже нульова тенденція зберігалась і в липні-серпні 2022 року, коли було підписано тільки 3 МВН. Можна припустити, що з березня до вересня 2022 року понад 2 тис. жінок, які, ймовірно, народжували б в Івано-Франківській громаді, вибрали безпечніше місце для народження немовлят.